

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 15. Num accusatione inchoatâ desistere ab ea possit accusator, & quas pœnas desistens incurrat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

aliquis sibi assumat onera accusatoris, quæ multa sunt & gravia, propter periculum deficiendi in probatione ex defectu vel malitia testium, & propter odium, inimicitias, expensas & similia, quæ accusatores consequuntur; ita de Lugo. Dixi tamen: *regulariter*: quia occurrere possent casus, etsi raro, in quo ex delicto grave damnum spirituale, vel etiam temporale immineret reip. quod denunciatione, monitione, aliove modo, quam accusatione, & instituto contra eum judiciali processu, averti non posset, quia v. g. non patitur moram inquirendi, prout requiritur facta denunciatione. In quo casu teneretur etiam quisque privatus, accusare reum omnia denunciatione, etiam cum detrimento proprio, utpote cum quo tenetur prospicere bono communi, seu totius reip. modo tamen probare crimen illud posset, ne aliàs objiceret se suspicioni calumniæ. De cætero extra talem casum obligatur disjunctivè, vel ad accusandum vel denunciandum crimen vergens in damnum grave reip. ita cum D. Thom. 2. 2. q. 68. à 1. Sylv. v. *accusatio*. q. 2. n. 3. Layman. L. 3. tit. 6. c. 3. n. 6. Pirh. h. t. n. 18. Reiffenst. n. 33. Et sic in specie tenentur ad accusandum, vel deficiat denunciantium fiscales, custodes, vigiles, & similes, nisi alio modo damnum illud avertere possint; cum non teneantur accusare vel denunciare, nisi in quantum necessarium, ad tale damnum publicum vel privatum avertendum, & bonum commune procurandum, de Lug. l. c. n. 3. Tenentur autem hi obligati ex officio denunciare vel accusare, ex justitia; cæteri ex caritate, vel alia virtute, ut idem n. 2. in fin. porro quoad obligationem denunciandi vel accusandi, non tam veniunt ea crimina, quæ sunt ratione quadam generali contra bonum commune, quatenus alii ex illis sumere possunt scandalum, ad similia perpetranda, si impunita relinquuntur, quam, quæ directè & immediatè sunt contra bonum commune, seu reipublicæ: ut schisma, proditio civitatis, crimen læsæ majestatis, expulsiō arii publici, hæresis, & spatios dogmatum contra fidem, quibus de Lugo cit. n. 2. annumerat peccatum aliquod turpe in religioso, quod probabiliter publicabitur & cederet in magnum religionis damnum.

2. Resp. Secundò, aliud est de criminibus privatis, taliter non vergentibus in damnum publicum boni communis; in iis enim agere & accusare nemo invitus tenetur, juxta L. unic. s. ut nemo invitus, etsi licitè posset: sunt siquidem plures casus, in quibus licitum est accusare, non tamen obligatorium, quos videre est apud Henriq. L. 3. de pœnit. c. 25. §. 9. Lit. G. sic, qui novit crimen alicujus, etiam graviter nocivum proximo, cujus damnum aliter ab eo averti nequit, quam denunciando vel accusando, etsi denunciare vel accusare teneatur ex lege caritatis, si sine suo gravi damno possit, non tamen ad hoc tenetur, cum lex caritatis non obliget, ad impediendum grave damnum, nisi id commode, vel saltem sine notabili damno proprio fieri possit; de Lugo l. c. n. 3. Sic etiam in specie nemo regulariter accusare tenetur de delicto contra se commissio, cum quilibet sit dominus propriæ famæ & bonorum fortunæ, adeoque condonare injuriam sibi illatam possit; nisi forte, prout id ipsum limitat de Lug. n. 4. cum Sor. & Navar. ita pauper esset, ut se suamque familiam alere non posset, nisi repetendo per accusationem bona sibi ablata. Idem est de injuria suis illata. Idem n. 5. quin etiam si delictum sit quidem contra bonum commune, non tamen ita graviter eidem nocivum, ut idem *ibid.*

R. P. Lewr. Jur. Can. Lib. V.

Quæst. 15. Num accusatione inchoatâ, desistere ab ea possit accusator, & quas pœnas desistens incurrat?

1. Resp. Primò, in civilibus accusator, dum agit de proprio solum suo interesse, desistere potest, de Lug. de jur. & just. d. 38. §. 1. n. 9. cum communi. In criminalibus quoque, dum accusator etiam post libellum judici oblatum, litemque contestatam deprehendit, se errasse accusando innocentem, qui falsò putavit esse reum, non tantum potest, sed & debet desistere. Idem est, si de innocentia accusati cœpit dubitare, & post diligentem inquisitionem perseveret dubitatio. Item dum videt, se crimen non posse probare, cum, si in hoc casu pergat accusare, vere calumniatur, Sylv. v. *accusatio*. n. 6. Wiestn. h. t. n. 47. Quamvis, ut hic addit ex Abb. in cap. fin. de calumniat. n. 5. in his casibus, ut calumniatorum pœnam effugiat, probare debeat, se justâ causâ aut probabili errore ductum ad accusandum; nunc autem legitimæ probationis copiam non habere, eò quòd v. g. testes mortui, sive absentes sint, aut fidem fefellerint, sibi que defecerint, Pirh. h. t. n. 20. cit. Lessio L. 2. de just. c. 30. n. 14. Item debere illum desistere, postquam Judex accusationem refutavit, seu reject, vel admissam rescidit; quia v. g. deprehendit libellum continere substantialem defectum; vel persona accusata talis est, quæ non potest sine gravi reip. perturbatione puniri. Tunc enim potest Judex vel Princeps accusationem inchoatam abolere, idque etiam si privatus ob injurias sibi illatas accuset, quia illius est damnum publicum cavere, etiam cum incommode privato. Quod tamen ob eandem causam non potest Judex inferior, sed solum accusationem non admittit, vel admissam suspendere, relato toto negotio ad Principem, & quidem non jure & potestate ordinaria, sed ex tacita quadam voluntate Principis, seu per episcopiam. Quin &, si agatur de injuria partis accusantis, non potest non accusationem admittit, etiam sub prætextu majoris boni, debetque jus parti dicere; cum ad eum non spectet principaliter promotio boni publici, sicut ad principem, qui etiam propterea potest accusationem factam abolere, seu rescindere, casu quo persona accusata censetur bono publico necessaria, vel valde conducibilis: Ita Less. l. c. n. 15. §. 16.

2. Resp. Secundo, in causis omnibus, etiam criminalibus, in quibus quis accusare non tenebatur, desistere potest ante libellum accusationis judici oblatum, idque etiam si publicè dixisset, se accusaturum, Pirh. n. 3. Wiestn. h. t. n. 46. Reiff. n. 51. arg. c. licet h. t. Quin &, ut de Lug. cit. num. 9. potest desistere non tantum gratis, sed & accepto pretio, (cujus contrarium est, si ex justitia tenebatur desistere; si enim tunc acciperet pretium, ut desisteret, venderet, quod ex justitia dare & facere tenebatur) estque ratio, quòd, ubi accusatio non est sub obligatione, etiam ejus prosecutio non est sub obligatione. Extenditque hoc Pirh. n. 22. notab. 3. ita ut, qui ante oblatum libellum professus est, se velle accusare, adhuc desistere possit, juxta cit. c. licet. etiam facta jam citatione rei, pro quo citat Abb. in cit. c. n. 6. & Bartol. in L. quæstum. ff. ad S. C. Turpilian. Non tamen desistere potest post datos fidejussores de lite prosequenda, Pirh. l. c. nihilominus etiam in hoc casu ab accusatione criminis publici, quam minatus est, libello nondum porrecto desistens, postea ad reum accusandum, de eodem

B

eodem crimine non admittatur amplius, Arg. cit. v. licet, & L. 6. c. de his, qui accusare. L. miles. ff. ad L. Jul. de adult.

3. Resp. Tertio, post litem contestatam, vel saltem post libellum, cui inscriptio facta, iudici oblatum acculator, (intellige etiam eum, qui accusare non tenebatur) si accusatio iusta est, impunè desistere nullo modo potest, juxta L. 15. §. 5. ff. ad S. C. Turpill. cit. L. miles. auth. qui semel c. quomodo & quando; ex ea ratione: quia eo casu contracta jam est obligatio probandi delictum, & perseverandi usque ad sententiam: cum inter sit reip. accusationem ceptam non intermittere, ut si accusatio vera est, delictum, si falsa, acculator tanquam calumniator puniatur; de Lug. l. c. Reiff. num. 50. Wiestn. n. 45.

4. Resp. Quarto, quod attinet ad pœnas desistentium ab accusatione post oblatum libellum, eique factam inscriptionem, sine consensu accusati, & licentia omitteudæ accusationis, concessa à iudice ex iusta causa, dum crimen est publicum, præter indictum iis perpetuum silentium de eodem crimine posthac accusandi, de quo resp. 2. & repulsam, si pœnitentiã ducti denuò prosequi velint, juxta L. 2. ff. & L. 3. c. ad S. C. Turp. incurrunt infamiam, juxta L. 2. c. eod. damnantur in expensas compensandaque damna, juxta L. 3. c. de his, qui accus. non poss. & ad alias pœnas ejusdem S. C. Turpill. nimirum ad pœnam quinque librarum auri fisco solvendam. Dum verò crimen privatum est, ad pœnam arbitrariam à iudice infligendam, juxta L. 7. §. 1. ff. ad Senatus cons. Turp. Sylvester v. accusatio n. 8. Lessi. de injuria, L. 2. c. 30. n. 14. Wiestn. num. 14.

Quæst. 16. Quinam accusari possunt, aut nequeant?

1. Resp. Primò, regulariter & in genere loquendo accusare possunt delinquentes iudiciorum publicorum rei, tam servi, quàm liberi, sine discrimine sexus, tam Clerici, quàm Laici, tam impuberes, quàm puberes, tam minores, quàm majores, modò usum rationis sufficientem ad delinquendum habeant, & modò minoribus suis in negotiis civilibus accesserint curatores, & pupillis tutores, Lauterb. h. tit. §. 8. & Clarus cit. §. fin. q. 16. n. 1. Pitb. h. t. n. 23. Wesenb. in parat. ff. h. t. n. 10. cum communi; quamvis Lauterb. ibid. addat, hoc ipsum moribus nostris non servari ubique, ita tamen etiam, ut impuberes accusati puniantur pœna mitiore, & habita ratione ætatis & imprudentiæ, juxta c. 1. de delictis puerorum. & L. ferè. ff. de reg. jur. Dixi: regulariter & in genere loquendo; quia excipiuntur, qui accusari nequeunt. Unde

2. Resp. Secundo, accusari primò nequeunt ob defectum rationis infantes, & mente capti, seu furiosi; quia, cum se defendere nequeant, æquitatis ratio non permittit, aliquem de criminibus indefensum accusari, multò minus damnari, L. 5. c. 1. h. tit. Unde, si ante furorem deliquerint, accusatio & prosecutio illius suspenditur usque ad reditum sanæ mentis, Lauterb. l. c. qui tamen addit, aliud esse, si delictum ante furorem commissum fuerit levius, & tendebat tantum ad pœnam pecuniariam; talem enim pœnam, dum de delicto tali evidenter constat, statui, seu infligi posse, etiam ante reditum sanæ mentis, extra dubium esse, Arg. L. 1. ff. de requir. vel absent. pro quo citat Menoch. de arb. judic. L. 2. cas. 325. n. 12. Carpz. pr. crim. q. 146. num. 26,

3. Secundo, absentes nequeunt accusari in delictis gravioribus, cum effectu, ut contra eos instituaturs processus, & feratur sententia, juxta c. 1. caus. 2. q. 8. & L. 1. princ. ff. de requir. vel absent. possunt tamen accusari ad effectum, ut à iudice legitimo citentur, cit. L. 1. relatis in acta publica acculatorum nominibus, anno tali, quo accusati, & ob signatis eorum bonis, ut L. 1. §. 2. Et si ad statutum diem contumaciter, seu citra purgationem non comparitionis, emanent, possunt puniri pœnâ pecuniariâ, vel aliâ arbitrariâ, etiam infamiam, ad relegationem usque, non tamen pœnâ capitis, L. 5. ff. de pœnis, & c. 8. de dolo & contum. Laterb. §. 11. loquens etiam de delictis levioribus nototiis, cum Carpz. l. c. q. 140. n. 3. quin imò, ut Reiffent, h. t. n. 26. si citati intra annum (qui iis ad defendendum se conceditur, per L. 1. ff. & c. de requir. reis.) non compareant, bona eorum arrestata fisco remaneant, L. fin. ff. de requir. vel absent. damn. nisi contumaciam purgaverint probando legitimum non comparendi impedimentum, arg. L. 9. ff. ex quibus caus. major.

4. Tertio, accusari non possunt Reges & Principes non agnoscentes superiorem, coram quo accusatio foret instituenda; & quidem de Papa constat ex c. 13. caus. 9. q. 3. & c. 14. & 15. caus. & q. ead. De Imperatore quoque, qui propter excellentiam domini mundi dicitur, per L. 9. ff. ad L. Rhod. de jactu. Qualiter tamen is civiliter accusari possit, vide ex bulla aurea c. 5. §. 3. Principes quoque Imperii, quos habeant iudices in criminibus, adeoque apud quos accusari possint, vide apud Myler. de princip. & stat. Imp. p. 3. c. 93. n. 5. ad quem remittit Lauterb. §. 11.

5. Quarto, propter dignitatem accusari non possunt Legati Imperatoris, id est, qui provinciæ præsumunt, & qui causâ reipublicæ absunt, L. 12. pr. ff. h. t. L. 2. ff. de in jus voc. nimirum durante officio de delicto commissio, vel de delicto commissio ante legationem & officium, cit. L. 12. tenentur tamen cautionem præstare, de iudicio fisci finito aliquando officio, L. 38. §. fin. ff. ad L. Jul. de adult. De cætero aliud est, si finito officio, vel circa illud ipsum delictum commissum, vel contra jurisdictionem superioris, vel involvat privationem officii, Lauterb. §. 9.

6. Quinto, accusari nequeunt mortui; quia extinguitur crimen mortalitate, L. fin. ff. ad L. Jul. majest. nec instituta criminis accusatio peragi potest, L. 2. & 3. & ultima. c. si reus vel accusat. mort. L. 6. ff. de pub. judic. quia morte rei solvitur iudicium per L. 15. §. 3. ff. ad S. C. Turpill. Unde nec accusatio, nec pœna transit ad hæredes, etsi accusatio jam inchoata, & lis contestata, non tamen condemnatio secuta, L. 20. ff. h. t. Nisi tamen sit manifestum crimen lætæ majestatis diviniæ, L. 4. §. 4. t. de hæres. Lauterb. §. 12. vel etiam humanæ, L. fin. ff. ad L. Jul. majest. ubi: hoc crimine hæreditas à fisco vindicatur, nisi à successoribus purgetur.

7. Sexto, qui crimen, ortamque ex eo actionem criminalem præscripserunt, amplius nequeunt accusari, sed elapso requisito ad hoc tempore, computando à die notitiæ commissi criminis, jus accusationis, adeoque & jus inquisitionis de officio iudicis faciendæ sublatum censetur. Quantum verò temporis, & qualiter longius vel brevius pro diversitate delictorum ad hanc præscriptionem requiratur, vide satis accuratè à me tractatum, L. 2. q. 934.

Quæst.